

Čís. 8603.

V kupitelově prohlášení, že na dodané zboží již nereflektuje a že bude nucen žádati odškodné za ušlý zisk, nelze spatřovati vzdání se nároku na náhradu případné další škody, zejména nebyla-li ještě známa.

Kupitel, který prodal zboží dále, ale nemohl je dodat, poněvadž mu nebylo dodáno, může žádati na svém prodávce veškerou škodu i ušlý zisk. Odběratel kupitele není oprávněn kryti se zbožím dražším, nýbrž jen zbožím, jež objednal, avšak kupitel jest povinen nahraditi mu rozdíl, o který by takové zboží byl zaplatil draže.

(Rozh. ze dne 3. ledna 1929, Rv I 768/28.)

Žalovaný objednal dne 2. prosince 1926 u žalující firmy 20 pytlů kávy »Minos« po 25 Kč za 1 kg, načež žalující žalovanému dne 9. prosince 1926 dodala 6 pytlů kávy »Minos« v účtované ceně 8.612 Kč 50 h, kdežto další pytle kávy dodány nebyly; žalovaný neprovedl náhradní kup. Proti žalobě o nedoplatek účtu namítl žalovaný započtením vzájemnou pohledávku 4.200 Kč jakožto ušlý zisk při nedodaných 14 pytlech kávy po 2 Kč za 1 kg, celkem 1.680 Kč, při nichž dal dopisem z 23. prosince 1926 dodatnou lhůtu a při neplnění oznámil, že na dodání netrvá a žádá náhradu škody a ušlého zisku, dále z důvodu, že zakoupenou kávu prodal dále firmě Š. a pro nedodání musil této firmě zaplatiti ušlý zisk 3 Kč na 1 kg, takže sám utrpěl škodu 2.520 Kč. Zbytek 3.552 Kč žalovaný uznal a byl ohledně něho vydán rozsudek dílčí. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e uznal za pravou žalobní pohledávku zbytkem 4.200 Kč, jakož i žalovaným namítanou vzájemnou pohledávku 1.680 Kč, nikoliv však i vzájemnou pohledávku 2.520 Kč, důsledkem čehož uznal žalovaného povinným zaplatiti žalobci 2.520 Kč. D ů v o d y: Potvrzením objednávky ze dne 2. prosince 1926 jest zjištěno, že z 20 objednaných pytlů kávy mělo 8 pytlů býti dodáno promptně, 12 pytlů »asi za 14 dní po dojití«. Dodáno bylo jen 6 pytlů. Promptní dodávka znamená, že se zboží mělo dodati přesně v pevně stanovené lhůtě, ihned, a podle čl. 357 obch. zákona nemělo proto místa ustanovení čl. 356 obch. zák. o dodatečné lhůtě, nýbrž žalovaný jako kupující byl oprávněn podle své volby vykonati práva podle čl. 355 obch. zák. mu příslušející. Žalovaný rozhodl se pro náhradu škody pro nesplnění, což oznámil žalobci lístkem ze dne 23. prosince 1926. Podle posudku znalce mohl žalovaný kávu nakoupenou za 25 Kč prodati za 27 Kč za 1 kg, ušel mu tedy zisk 2 Kč při kg a při 2 pytlech nedodaných po 60 kg t. j. celkem 120 kg po 2 Kč — 240 Kč. Ale i ostatních 12 nedodaných pytlů kávy, které byly objednány k dodání »asi za 14 dní po dojití«, jest pokládati za koupené s podmínkou, že káva bude přesně do určité lhůty dodána (čl. 357 obch. zák.). Posudkem znaleckým jest zjištěno, že lhůta »asi za 14 dní po dojití« znamená podle obchodní zvyklosti, že káva měla býti dodána dva dny před neb dva dny po 16. prosinci 1926 franco Děčín, t. j. že káva v této lhůtě do místa určeného v objednávce dojde. Podle posudku znalce

jest lhůta pro dodávku těchto 12 pytlů kávy pevná a nejzazší lhůtou dodací byl 18. prosinec 1926. Jest zřejmo, že žalovaný chtěl mít kávu pro vánoční a novoroční obchod a že mu na tom záleželo, by před vánocemi byla dodána: tomu sloužila čtrnáctidenní dodací lhůta, kterou jest proto pokládati za pevnou. Následkem toho žalovaný podle čl. 357 nepotřeboval dávatí dodatnou lhůtu. Lístkem ze dne 23. prosince 1926 jest zjištěno, že žalovaný podle čl. 355 obch. zák. žádal místo plnění náhradu škody, což opakoval dopisem ze dne 31. prosince 1926. Ušlý zisk činí při 1 kg kávy 2 Kč a při 12 pytlech po 60 kg 720 kg po 2 Kč = 1.440 Kč. Při 14 nedodaných pytlech kávy činil tedy ušlý zisk 1.680 Kč, do kteréžto výše jest vzájemná pohledávka žalovaného po právu. Pokud se týče škody, kterou odvozuje žalovaný z předprodeje kávy firmě Š., jest svědkem Bohuslavem Š-em prokázáno, že dne 6. prosince 1926 koupil od žalovaného 14 žoků kávy, že si následkem nedodání opatřil jinde kávu druh »Santos« za 30 Kč 50 h 1 kg a že žalovaný mu nahradil rozdíl 2.520 Kč. Znaleckým posudkem jest však zjištěno, že druh »Santos« jest dražší než »Minos« až o 8 Kč při 1 kg. Mohla si tedy firma Š. opatřiti náhradní kávu »Minos« za nižší cenu a nebyl žalovaný povinen nahraditi jí rozdíl z nákupu dražšího druhu kávy. Proto není oprávněna vzájemná pohledávka žalovaného per 2.520 Kč, poněvadž tuto škodu si sám způsobil. O d v o l a c í s o u d nevyhověl odvolání ani té ani oné strany a odvětil k odvolání žalovaného v d ů v o d e c h: Odvolání žalovaného nelze dáti za pravdu, že strany, sjednávajíce smlouvu označovaly kupovanou kávu jednou »Minos«, po druhé »Santos«, takže prý prodána káva »Santos«. Vždyť žalovaný výslovně koupil druh »Minos« a také jej prodal a znalec uvedl, že je druh »Santos« značně dražší než »Minos«. Podle čl. 355 obch. zák. může kupitel žádati na prodávateli náhradu škody a tato není omezena na rozdíl mezi cenou nákupní a prodejní, nýbrž jest nahraditi veškeru škodu, kterou kupitel utrpěl tím, že sám nemohl dodati buď vůbec nebo včas. Žalovaný oznámil žalující firmě lístkem z 23. listopadu, že bude nucen žádati odškodné za ušlý zisk, a v dopise ze dne 31. prosince sdělil, že na kávu nereflektuje, a opakuje, že bude žádati případné uhrazení ušlého zisku. Tím přesně označil, čeho se bude domáhati: rozdílu mezi cenou, za kterou koupil, a cenou, za niž prodal, po odečtení svých případných výloh; žalující firma netvrdila, že se mělo něco odečísti na výlohy a že ušlý zisk činí méně než 2 Kč při 1 kg. Do ušlého zisku nelze zahrnovati ještě další škodu (čl. 283 obch. zák. opakem). Užil-li žalovaný, jenž je obchodníkem ve velkém a koupenou kávu nechtěl prodávati v drobném, výrazu, jenž snad nevyjadřoval zcela to, co zamýšlel (náhradu plné škody), musí nésti toho důsledky (§ 915 obč. zák.). Ale, i kdyby se měl výraz »náhrada ušlého zisku« vykládati tak, že je tím míněna i náhrada zaplacená odběrateli žalovaného z toho důvodu, že mu nebylo dodáno, nemohlo by mu býti přiznáno žádaných 2.520 Kč, poněvadž si firma Š. počítá rozdíl na cenu kávy »Santos«, kterou si koupila náhradou za koupenou, ale nedodanou kávu »Minos«; rozdíl v ceně obou druhů činí podle znaleckého posudku až 8 Kč při 1 kg, takže nákup kávy »San-

tos» nelze přičísti k tíži žalující firmy; že tehdy nebylo lze dostati druh »Minos« nebo že byl stejně drahý jako »Santos«, tvrzeno nebylo. Žalovaný tedy neprokázal, že škoda jeho odběratele je odůvodněna a že mu právem škodu tu nahradil. Není důvodem, že mu bylo hrozeno, že nezaplátí-li, firma Š. nekoupí již nic od něho, an mohl, jakmile byla žalující firma v prodlení, provésti náhradní kup na její útraty a plniti své odběratelce, když byl k plnění povinen.

Nejvyšší soud k dovolání žalovaného zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc prvému soudu k dalšímu jednání a k rozhodnutí.

Důvody:

Dovolání, opřenému číselně o důvody § 503 čis. 2 a 3 c. ř. s., v pravdě o dovolací důvody § 503 čis. 2 a 4 c. ř. s. nelze upřítí oprávnění. Nelze souhlasiti s odvolacím soudem, že se žalovaný, prohlásiv, že na dodané zboží již nereflektuje a že bude nucen, žádati odškodné za ušlý zisk, pokud se týče, že bude žádati případné uhrazení ušlého zisku, vzdal nároku na náhradu případné další škody, zejména, ano nebylo ani tvrzeno, že mu dne 23., pokud se týče 31. prosince 1926, již byla známa, neboť závěr ten není podle okolností bezpečným a již z tohoto důvodu nevyhovuje § 863 obč. zák. Není proto správným závěr odvolacího soudu, že k započtení namítaná pohledávka 2.520 Kč není po právu z důvodu, že se žalovaný nároku vzdal. Ale s odvolacím soudem nelze souhlasiti ani v tom, že žalovanému nepřísluší nárok na náhradu, uplatňovanou vedle ušlého zisku, protože se jeho odběratel kryl dražším druhem kávy a žalovaný tudíž škodu v této výši svému odběrateli uhraditi nebyl oprávněn. Kupitel, jenž prodal zboží dále, ale nemohl je dodati, poněvadž mu nebylo dodáno, jak tomu jest právě v souzeném případě, může žádati na svém prodávateli veškerou škodu i s ušlým ziskem (tak i Staub-Pisko, 1910, druhý svazek, str. 358, § 23), a z toho, že škoda, převyšující ušlý zisk, nečiní 2.520 Kč, nelze usuzovati, že nárok není po právu v úb e c. Odběratel žalovaného arci nebyl oprávněn krýti se zbožím dražším a mohl se krýti jen zbožím, jež objednal, ale rozdíl, o který by takové zboží byl zaplatil draže, byl oprávněn žádati na žalovaném a žalovaný byl povinen, rozdíl ten mu nahraditi. Potud jest dovolání opodstatněno, a jelikož pro nesprávné posouzení věci odvolacím soudem v tomto směru není v napadeném rozsudku zjištění, na jichž základě by bylo lze učiniti rozhodnutí ve věci, a vada tato sahá do prvé stolice, nezbylo, než zrušiti oba rozsudky a usnésti se jak se stalo, aniž bylo třeba, obírat se také ještě dovolacím důvodem vadnosti odvolacího řízení.

Čís. 8604.

Povinnost soudu rozhodnouti v rozsudku, jímž vyhověno žalobě o rozvod manželství od stolu a lože, o vině na rozvodu. Na návrhu stran tu nezáleží. Ke spoluvině na rozvodu není třeba, by rozvodový důvod byl